

ŽEMĖS ŪKIO AGENTŪRA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai   2026-03-   Nr. _____
I   _____   Nr. _____

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO Nr. 26-2808 DERINIMO

Žemės ūkio agentūra prie Žemės ūkio ministerijos įvertino pateiktą derinti nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio ir 8¹, 10, 16, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą Nr. 26-2808 ir teikia pastabas bei pasiūlymus:

1. 3¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta „ne mažiau kaip 90 procentų narių yra fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdantys žemės ūkio veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme. Nariai, nevykdantys žemės ūkio veiklos, kartu negali turėti daugiau kaip 20 procentų visų balsų kooperatinės bendrovės narių susirinkime“. Formuluo­ tė sukelia neaiškumą ir didina administracinę naštą, tačiau pridėtinės vertės nesukuria, todėl siūlome patikslinti formuluo­ tę taip:

„1) ne mažiau kaip 90 procentų narių yra fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdantys žemės ūkio veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.“;

2. 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta „ne mažiau kaip 50 procentų kooperatinės bendrovės metinių pardavimo pajamų, nurodytų praėjusio ataskaitinio laikotarpio (praėjusių finansinių metų) pelno (nuostolių) ataskaitoje, sudaro kooperatinės bendrovės apyvarta su jos nariais“ formuluo­ tė sukelia neaiškumą, nes kooperatinė bendrovė nepasieks 50 proc. pajamų jeigu sąvoka **apyvarta** suprantama kaip „ekonominis rodiklis, rodantis bendrą per tam tikrą laikotarpį gautą pinigų sumą už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas“, o praėjusių finansinių metų pelno (nuostolių) ataskaitoje pardavimo pajamos suprantamos kaip **pardavimo pajamų** straipsnyje pateikiamos pardavimo grynosios pajamos, kurias sudaro pardavus prekes ir suteikus paslaugas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtos pajamos, iš kurių atimtos grąžintų prekių pardavimo, nukainojimo, nuolaidų sumos. Siūlome patikslinti formuluo­ tę taip:

„2) ne mažiau kaip 50 procentų kooperatinės bendrovės metinių pardavimo pajamų, nurodytų praėjusio ataskaitinio laikotarpio (praėjusių finansinių metų) pelno (nuostolių) ataskaitoje, sudaro kooperatinės bendrovės ir jos narių supirktų produktų ir / ar visų parduotų prekių bei suteiktų paslaugų vertės.“;

3. 3¹ straipsnio 2 dalies 2 punkto a papunktyje nurodyta reikalavimo netaikymo išimties formuluotė sukelia neaiškumą, nes nėra aišku, apie kokią įregistravimą kalbama – juridinio asmens įregistravimą Juridinių asmenų registre ar žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens įregistravimą. Jeigu turimas omenyje juridinio asmens įregistravimas, tuomet nuostatos taikymas tampa abejotinas, nes naujai įregistruotas juridinis asmuo dar neturi susiformavusio mokestinio laikotarpio pajamų rodiklio. Jeigu turimas omenyje žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens įregistravimas, tuomet išimtis reikalavimui negali būti po statuso (t. y. žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens įregistravimas) suteikimo. Siūlome patikslinti formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„a) vertinant kooperatinės bendrovės atitiktį dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens įregistravimo, nustatoma, kad kooperatinės bendrovės mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų“;

4. 3¹ straipsnio 7 dalis sukelia neaiškumų dėl procedūrų logikos. Pirmoje sakinio dalyje kalbama apie „vertinimą“, tačiau nėra aišku, ar tai pirminis vertinimas dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo, ar periodinis vertinimas (t. y. priežiūra) kooperatinės bendrovės, kuri jau turi žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį. Antroje sakinio dalyje daroma prielaida, jog žymuo jau egzistuoja, nes nurodoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija, nustatčius neatitikimus, kreipiasi dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės išregistravimo. Tokiu būdu sumaišomos dvi skirtingos procedūros – statuso suteikimas ir statuso priežiūra. Dėl šio dviprasmiškumo norma tampa sunkiai taikoma praktikoje ir gali lemti skirtingus interpretavimo rezultatus skirtingose institucijose arba teisminius ginčus. Siekiant užtikrinti teisės normos aiškumą ir nuoseklumą, rekomenduojama aiškiai nurodyti, kad vertinimas dėl esminių neatitikimų taikomas kooperatinėms bendrovėms, kurios jau turi įregistruotą žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį, taip atskiriant pirminį statuso suteikimo vertinimą nuo statuso priežiūros procedūros. Šį punktą siūlome išdėstyti taip:

„7. Kooperatinės bendrovės, kuriai įregistruotas žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymuo, priežiūros metu nustatčius esminius neatitikimus šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą, kad kooperatinė bendrovė neatitinka šių reikalavimų, ir kreipiasi į Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytoją dėl žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens išregistravimo. <...>“;

5. 3¹ straipsnio 7 dalies b punkte nurodyta „kooperatinės bendrovės apyvarta su nariais pagal šio straipsnio 2 dalies 2 punktą yra mažesnė nei 40 procentų, jeigu apyvarta yra nuo 40 iki mažiau nei 50 procentų, neatitikimas laikomas neesminiu ir kooperatinei bendrovei suteikiamas terminas jam

pašalinti“. Sąlyga, kad kooperatinei bendrovei suteikiamas terminas neatitikimams pašalinti yra neįgyvendinama, nes neįmanoma pakeisti pirkimo pardavimo procesų įvykusių praeityje. Siūlome patikslinti formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„<....> 40 iki mažiau nei 50 procentų, neatitikimas laikomas neesminiu“.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad įstatymo nuostatomis neturėtų būti detalizuojamos vidaus procedūros.

Direktorius

Jonas Balkevičius

Aušra Šileikienė tel. nr. +370 643 31081 el.p. ausra.sileikiene@zua.lt
Inga Zizienė, tel. +370 616 35156, el. p. inga.ziziene@zua.lt